

LETTERE Å SØKE ARBEIDSTILLATELSE

Arbeidsgiveres problemer med å dekke behovet for arbeidskraft dannet bakgrunnen for en lengre tids debatt om arbeidsinnvandring. I 2001 ble det tatt flere skritt i retning av å myke opp regelverket, først og fremst slik at søknader om arbeidstillatelse kunne behandles smidigere og raskere.

En statssekretærgruppe la i mars 2001 fram en rekke forslag til forenklinger i utlendingsloven med sikte på å gjøre det lettere å rekruttere etterspurt arbeidskraft fra land utenfor EØS-området. Flere av disse forslagene baserte seg på forenklingsforslag som Utlendingsdirektoratet hadde foreslått noen måneder tidligere. Det ble holdt fast ved hovedprinsippet om at innvandring til Norge skal være begrenset og kontrollert.

Enklere å søke om arbeidstillatelse fra Norge

I juni 2001 vedtok Stortinget enkelte endringer i utlendingsloven som innebærer at utlendinger med adgang til å oppholde seg i landet i tre måneder eller mer, kan søke om arbeidstillatelse som spesialist (krav om særskilte kvalifikasjoner) eller sesongarbeider fra Norge. Tidligere var hovedregelen at søknad måtte leveres via utenriksstasjon i hjemlandet og at man ikke kunne komme til Norge før arbeidstillatelse var gitt. Oppmykingen gjelder ikke utlendinger som oppholder seg i Norge i forbindelse med søknad om asyl eller i påvente av utreise etter avslag på asylsøknad.

Jobbsøkervisum

Høsten 2001 vedtok regjeringen en forskriftsendring som innebærer at det legges til rette for at visumpliktige arbeidssøkere med fagutdanning gis visum for å komme til Norge og sonde markedet, det vil si forsøke å

komme i kontakt med arbeidsgiver og inngå arbeidskontrakt. Muligheten for jobbsøkervisum omfatter personer som kan dokumentere "spesialistkompetanse". Dette er personer med fagutdanning eller spesielle kvalifikasjoner. Et slikt visum vil være gyldig i inntil tre måneder.

Forenklet vurdering av behovet for arbeidskraft

Når utlendingsmyndighetene skal vurdere søknader om arbeidstillatelse etter spesialistbestemmelsen, vil en del av behandlingen dreie seg om å vurdere hvorvidt stillingen kan besettes med innenlandsk arbeidskraft, eventuelt arbeidskraft fra EØS-området. Høsten 2001 vedtok regjeringen å forenkle denne saksbehandlingen ved at det i stedet fastsettes en årlig kvote for hvor mange arbeidstillatelser som kan innvilges for spesialister uten en individuell arbeidsmarkedsmessig vurdering. Kvoten skal fastsettes hvert år av Kommunal- og regionaldepartementet i samråd med andre berørte departementer og etater.

Når den årlige kvoten er brukt opp vil søknader bli behandlet på grunnlag av en individuell arbeidsmarkedsmessig vurdering. Det ble bestemt at kvoten for 2002 skulle fastsettes til 5 000 tillatelser.

Enkelte utenriksstasjoner kan gi arbeidstillatelser

For å redusere saksbehandlingstiden og avlaste Utlendingsdirektoratet, vedtok Stortinget en endring i utlendingsloven som åpner for at utenriksstasjoner kan innvilge arbeidstillatelser. Dette gjelder bare for spesialister med dokumentert fagutdanning og som har et konkret arbeidstilbud som er relevant i forhold til det yrket som skal utøves. I første omgang gjelder dette ambassadene i Manila, Moskva, Ottawa, Riga, Tallinn, Vilnius, samt generalkonsulatet i Houston.